

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta . . . . . » 13.—
za četrt . . . . . » 6.50
za en mesec . . . . . » 2.20
za Nemčijo celeletno » 28.—
za ostalo inozemstvo » 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta . . . . . » 11.20
za četrt . . . . . » 5.60
za en mesec . . . . . » 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . » 13 »
za trikrat . . . . . » 10 »
za več ko trikrat . . . . . » 9 »

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenim nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. — Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Schreiner padel.

Schreiner, nemški minister-krajan, je včeraj bil prisiljen vložiti prošnjo za odstop. Bienenrth je vzel demisijo na znanje in priporočil cesarju, naj se demisija sprejme. Ob tej priliki spominimo na besede, ki jih je še nedavno izrekel vladar v avdienci, ko se je razgovarjal o demonstracijah za Schreinerja: »Habsburžani si ne bodo pustili predpisovati po »Leitmeritzer Wochenblattu« (Schreinerjevo glasilo), kdo naj bo minister.«

V parlamentarnih krogih se z vso gotovostjo zadržuje, da se po Schreinerjevem odstopu odpravijo sploh krajska ministrstva, da se pride nasproti Čehom. »Fremdenblatt« piše z ozirom na Schreinerjev odstop, da se je Schreiner z veliko vnamo zavzemal za nemške koristi. Odstopil je, da zmanjša težave za ustanovitev večje delovne večine in da se bolj zblížajo češke in alpske svobodnomislelne nemške stranke.

Nemški svobodnomislelci so silno poparjeni zaradi Schreinerjevega odstopa. Jeze se tudi na krščanske socialce, ker se razumno niso mogli ogrevati za propagatorja aspiracij nemškega frajzina in za »glavnega tajnika« raznih nemških folkokratov. Iz nemških frajzinovskih nekrologov, osobito iz onega v »Bohemii«, se norčujejo kršč. socialci tako-le: »Žalostni nekrolog je spisal najbrže Schreiner sam, ali mu ga je pa preskrbel kak njegov dober prijatelj, ker označuje Schreinerjevo mišljenje in kaže, kako bodo nastopali v bodočem zasedanju Schreinerjevi svobodnomislelni prijatelji.«

S posebno uljudnimi komplimenti Bienenrth Schreinerja ni odslovil. Nemci javkajo, da ga je poklical k sebi in mu povedal, da mu dela težavo pri bodočih pogajanjih s strankami za delovno večino vprašanje krajskih ministrstev. S kolom mu je namignil, da bi mu bilo všeč, če odstopi. Schreinerju seveda kljub njegovim smolnatim navadam ni preostalo drugega, kakor da je odstopil.

Nemški izvršilni odbor pride danes k Bienenrthu, da zavzame stališče. Nemški svobodnomislelci nameravajo zase zahtevati tri resortne ministre.

Za nas je Schreinerjev odstop načelne važnosti. Saj so bili poslanci naše stranke tisti, ki so najodločnejše zahtevali, naj se krajska ministrstva odpravijo, ker je nemško krajsko ministrstvo zadalo osobito nam Jugoslovanom toliko udarcev, da jih ni bilo več mogoče prenašati. Zdaj ni več ministrov-rojakov. Duleba ni poljski minister-krajan, marveč postavljeni minister za Galicijo. Edino »Slovanski Uniji« se ima Bienenrth zahvaliti, da je lahko vrgel Schreinerja iz kabineta. S po lex Krek izpremenjenim poslovnikom je nemški veto odpravljen. Razni Wolffi, Maliki et tutti quanti ne bodo mogli igrati po Nemcih v avstrijski državni zbor uvedene obstrukcije, ki bi jo bili gotovo zalajnali, če bi jim tega ne zabranjala lex Krek-Kramar. Naj bi ne bilo Krekovega predloga o poslovniki izpremembi v pravem trenutku v zbornici, čepel bi še Schreiner liki smola na portfelju nemškega krajskega ministrstva. Strah pred vsenemškim frajzinskim nasilstvom zgineva, to je vesele, za nas timveselejše v dveh ozirih:

1. Krajska ministrstva so pone srečena iznajdba, kar smo mi naglašali, to naglašajo zdaj že celo Nemci.

2. Velikopotezna poslovnikova izprememba, lex Krek-Kramar v prvi vrsti zaslug naših poslancev Vseslov. Ljudske Stranke. Lahko jim zaupamo in smo ponosni na nje v trdni zavesti, da imajo krmilo slovenske ladje pravi moške v rokah.

Bienenrth namerava zdaj sam nadaljevati pogajanja za ustanovitev trdne delovne večine. »Nemško-narodna korespondenca« piše, da bodo Poljaki in Glabinski v prvi vrsti še nadalje posredovali med Nemci in Slovani, toda lvovska poročila naglašajo, da Glabinskega iz lahko umljivih razlogov (čitaj v včerajšnjem »Slovencu« na uvodnem mestu drugo naše telefonično poročilo) več ne veseli posredovanje in da se bo Bienenrth sam pogajal o ustanovitvi trdne delovne večine.

Praški češki listi že tudi poročajo, da bo Bienenrth pred postnim državno-zbornim zasedanjem še enkrat konferiral s »Slovansko Unijo«.

Dosledna, smotrna politika. »Slovanske Unije« je vrgla Schreinerja. Stojimo pred važnimi odločbami. Slo-

vani pridemo po složnem nastopu brez dvojbe do svojih pravic!

Bebel.

Ferdinand Avguštin Bebel slavi danes sedemdesetletnico. Rojen je bil sedanji voditelj nemške socialne demokracije 22. februarja 1840. v Kolinu. Izučil se je strugarstva, kot vajenec in kot pomočnik se je navzel ljubezni do delavstva v katoliškem društvu rokodelskih pomočnikov. Bebel se je preselil leta 1860. v Lipsko, kjer je postal leta 1864. samostojen mojster, dokler se ni popolnoma posvetil socialni demokraciji in se sčasoma povzpел do najvišjega mesta v socialni demokraciji, do neomejenega avtokrata in diktatorja, kakršnega ga slavi n. pr. dunajska »Arbeiterca«. Bebel je najstarejši zastopnik nemškega znanstvenega socializma, okoščeneleli form, ki so jih učili Marks, Engels, Liebknecht. Ker je nastopal proti aneksiji Alzaške in Lorene po Nemčiji, so ga obsodili lipski porotniki 26. marca 1872. v dveletno trdnjavsko ječo, zaradi razžaljenja nemškega cesarja pa 6. julija 1872. lipski sodni dvor v devetmesečni zapor. Tudi pozneje je bil večkrat obsojen. Vsega skupaj je presedel po ječah 57 mesecev. Od leta 1890. nadalje živi v Berlinu.

Bebel je znan kot agitator in kot strasten socialno-demokratski govornik. Pisal je veliko. Slog njegov je blesteč, seveda so njegova dela plagiat-ska. Najbolj znan je po svoji knjigi: »Die Frau und der Socialismus«, ki je doživela že 50. izdajo. V tej knjigi se toplo zavzema za svobodno ljubezen, ampak v praksi desavoira svoje v »Die Frau« razširjene nauke, ker živi v jako srečnem zakonu s svojo ženo od l. 1864. sem, ki je hčerka železniškega delavca.

Bebel si je pridobil s svojim delom za delavski blagor ogromno premoženje. Živi jako lagodno, ne kot kak revež, marveč kakor žive bogataši. Zanj je rešeno vprašanje bodoče države, zato se ne zmeni za to, ker se njegova prerokovanja o kladeraču, bodoči socialistični državi niso izpolnila, dasi bi po njegovih prerokovanjih morala že davno priti.

Za moč in ugled socialno-demokratske stranke je Bebel veliko storil,

zato se ne čudimo, da ga slave. Za nas Slovence socialna demokracija nima splošnega pomena, če izvajamo Trst. Tu in tam ima pač krajni pomen, čemur se ne čudimo, ker je v bistvu protislovanska in ker goji protiversko sovraštvo. Zato se tudi ni mogla razven nekaterih krajev, razviti po Slovenskem.

To že priznavajo znanstveni socialistični pisatelji sami. Znani Abdudus je zapisal letos v slovenski socialistični znanstveni reviji sledeče značilne stavke:

... Kaj je važnejše, vzbuditi pri tem človeku iz ljudstva zanimanje za lastni socialni in gospodarski položaj, ali pa mu iztrgati iz duše verstvo, ga pahniti v duševne dvome o resničnosti Boga in njegove eksistence. Ti dvomi v priprostem človeku, ki mu manjkajo predpogoji globlje duševne izobrazbe, vzbujeni, morajo imeti grozne posledice in lahko bi iz lastnega opazovanja navedel primere strašne moralne in intelektualne propasti.

In nekoliko pozneje:

»Naravnost greh pa se mi zdi — to povem, četudi riskiram, da se me proglasi za nazadnjaka — dokazovati slovenskemu delavskemu ljudstvu, da je edino njegova iskrena in naivna vera v Boga, da je njegova prisrčna molitev kriva njegove današnje družabne onemoglosti in gmotne revščine. Taka propaganda se mi zdi že samaobsebi protiljudska, protisocialna, neiskrena in demagoška. Ne more prinašati ljudstvu nobenega sadu. To se mi zdi tako, kakor bi hotel enoletnega otroka napraviti za pijanca ali pa za abstinenta.«

Še boljši je pa konec. Pravi:

»To misel imam tedaj, da se našega socialnega dela propaganda za brezverstvo, ateizem ali makari teozofizem itd. ne more dotikati. Našemu še nerazvitemu delavskemu ljudstvu pa more naravnost škodovati...«

»Svobodno Misel« pa prepustimo lahkega srca — Aškercu.

Hud tobak, kajne, ki ga je dal duhati socialistom socialist »Abdituse«. A tudi zaslužen. Saj lazijo po shodih »Svobodne Misli« tako radi razni slovenski socialno-demokratski tajniki in propagirajo bolj po svojih diskuzijah »Svobodno Misel«, svobodno ljubezen, koruzji zakon, kakor pa potrebo delavske samozvesti. Ne zamerimo jim pa

LISTEK.

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.

(Dalje.)

Počazala mi je tudi sliko svojega ženina, jaz sem ji pa pripovedoval o Lili in Montagu ter jo vprašal, kdaj da se bo poročila. Rekla mi je, da ne vé, kdaj da bo priplaval njen čolnič v miren pristan — gotovo mora biti njen izvoljenec mornar. Povedal sem ji, da mi je žal, ker je že zaročena, ker drugače bi se jaz oženil z njo, ko bi dorastel. Veliko je lepša nego gospa Pitkin. Gotovo se ne čuti srečno v tej hiši, ker je jokala, ko sem prišel k njej.

Gospa Pitkin ima velik strah pred roparji; dečki pravijo, da ne mine nobena noč brez vpitja in tarnanja, da so roparji v hiši. Rad bi vedel, kaj naj pokradejo; k večjemu dečke, ker nas je res dosti.

Škoda bi bilo, da bi vsako noč zastoj vstajala in zato se je splazil zadnji večer res eden pod njeno posteljo. Čakal je, da sta oba trdno zaspala.

Gospa je smrčala kot bi kdo vodo vlival iz velikega vrča, profesor pa žvižgal v visokem tonu. Nenadoma se pa ona zbudila in zakliče:

»Pitkin! Pitkin! Roparji so pod posteljo!«

»Saj ni res! Kar spi!« jo je tolažil.

»Nekaj je!« je odgovorila. »Čutim, kako se premika pod blazino. Pitkin, vstani! Gori! Morivci, Tatovi! Oh, Pitkin, prižgi vendar luč!«

Rekel ji je, da nori, toda v tem trenutku je pa zadel roparjev hrbet v blazino pod njim in profesor je skočil iz postelje kot žoga. Gospa je hotela za njim, toda prekopicnila se je na tla in bila tako prestrašena, da ni mogla vstati, pač pa se je drla na vse pretege, kakor bi jo bilo deset roparjev naenkrat davilo. Gospod Pitkin je skočil v sosednjo sobo, kjer je poklical Jaka in še nekaj večjih fantov. Napravili so luč. Bilo je smešno, kako je zgledala v nočni obleki. Jaka je posvetil pod posteljo, a našel ni nikogar, ker sem se jaz že davno splazil ven in že ležal mirno v postelji, ko se je Jaka vrnil. Sedaj je zopet vse mirno. Enkrat vendar ni bil mali Jurček vsega kriv. Gospa je nesla zapestnice in gospodove gumbje v mesto hraniti. Upam, da so na varnem, ker sicer bi bila velika izguba.

Ah! Kdo bi si bil mislil, da je Jurček, ta ljubček svoje mamice, čisto navaden, grd tat! To je najnovejša dogodba. Tat iz navade sem postal. Včeraj sem moral cel dan nositi okrog čela povit papir z napisom:

»Tat iz navade.«

Povem naj, kako sem si to ime zaslužil.

Pravil sem ti že, dragi dnevnik, o odprtini nad pisalnikom Pitkinove gospe.

Dobro. Preiskali so vse kovčke, da

bi se prepričali, če kradejo podgane, ali duhovi in kam vse stvari izginejo ter slednjič prišli do mojega kovčka. Kaj vse so dobili notri! Gospejina očala, ovratnike, parfem, igle, 6 žepnih robcev, denarnico, v kateri je bilo 50 krajercjev, zavitek, katerega je gospa komaj kupila, a je izginil brez sledu, dva para copat in slednjič celo profesorjevo srebrno uro in njegovo novo barovko, po katero je brzojavil, ko sem mu njegovo staro sežgal. Nepredvidno jo je namreč položil na pisalnik, ko se je kopal in zato si potem ni mogel razložiti, kam bi bila v njegovi navzočnosti prešla; mislil si je, da so jo podgane kam zavlekle. To bi bila že precejšnja izguba, ker je barovka veljala 50 gld., vrhutega je pa bilo še zelo neprijetno nositi ob tako mrzlem vremenu golo glavo. Obsodili so me torej, da sem tat iz navade.

Rad bi poznal dečka, ki bi se premagal, če bi stal nad odprtino v moji sobi in imel v roki trnik, in bi ne ribaril, posebno če je pripravno vreme. Navoljene stvari bi bil ob priliki itak položil nazaj, a pravijo mi, da je ravno to dokaz, da sem res tat iz navade, ker sem hotel vse vrniti. Luknjo so torej zamašili in zopet je dolgočasno kot prej.

Vsak petek vzame profesor svež ovrtnik in iz mesta pridejo ljudje poslušat, kaj smo se naučili. Nekaj dečkov bere svoje naloge, drugi pa zopet povedo pesmice, ki so se jih naučili na pamet.

V petkih me gospica Hafen vselej lepo počeše, potem poljubi in reče, da se mi zelo poda lepa nova obleka. »Le priden bodi, Jurček, in ponosna bom na te!«

Rad jo imam kot svoje sestre, samo Lili imam rajši. Upam, da bo njena ladja kmalu priplula v luko. Bog ve, ali bo potem tudi na ladji stanovala. Najbrže. Danes sem imel tudi jaz nalogo nekaj povedati. Šel sem na oder, napravil poklon ter glasno povedal svoj odstavek. Bilo je v šoli; gospa Pitkin mi je napisala in glasilo se je takole:

»Najsrečnejši čas našega življenja je šolski čas.

Mali dečki, ki imajo dovolj premožne starše, da jih pošiljajo v šolo, bi morali vedno hvaliti Boga za to veliko dobroto. Revni otroci si zastoj žele tolike sreče. Učiti se moramo, da bomo kdaj kaj znali. Naš narod je samo zato tako slaven, ker ima dobre šole, izmed katerih se pa morajo na prvem mestu imenovati zavodi, namenjeni vzgoji dečkov.«

Tako mi je napisala na listek gospa Pitkin, jaz sem pa prikrojil po svoje in na odru zelo hitro prebral, da bi me ne bila vstavila. Prenaredil sem takole:

»O šoli. Šola je strašna. Mali dečki, katere stariši pošiljajo v šolo, so pomilovanja vredni. Revni otroci, ki se igranja na cesti, so mnogo na boljsem. Od jutra do večera se smejo igrati. Veliko rajši bi bil tudi jaz reven deček.

(Dalje prihodnjic.)

ne, saj so navezani na nauk tiste »Arbeiterce«, ki se ji že rogajo, ne mi, ampak svobodomiselnih krogi, da je »konservativ-reaktionär trotz des Freisinnsgeschwefels«.

Socialno - demokratska ortodoksija, ki jo znači dedščina liberalizma, strupen protikrščanski duh, se počasi krši. Z največjo silo jo še drži ortodoksin bogataš avtokrat Bebel. Drugače tudi biti ne more. Socialno-demokratska ortodoksija je morala, dasi nerada, skrbeti po strokovnih organizacijah za vsakdanji delavski dobrobit. Pri strokovnem delu, ko se gre za izboljšanje po vinarijih, ko se gre za sklepanje tarifnih pogodb, ki, ko so sklenjene, se morajo od obeh strani tudi držati, pa ni nič kaj ugodno ozračje za frajzin in enake sanjaške bedarije.

Prav ima »Abditus«, ko kliče: »Svobodno Misel« pa prepustimo lahkega srca — Aškercu.

Bosansko-hercegovaške ustavne postavbe.

Izšel je najvišji patent z dne 17. februarja t. l., podpisan od Buriana, s katerim se uveljavljajo sledeče, za Bosno in Hercegovino veljavne postavbe:

1. Deželni statut za Bosno in Hercegovino, z volivnim redom in poslovníkom, z društvenim in shodnim zakonom, kakor tudi s postavo o okrožnih svetih.

Deželni statut

ima tri dele: o splošnih državljskih pravicah, o deželnem zboru in o kompetenci deželnega zbora. Upravlja in nadzoruje Bosno in Hercegovino c. kr. skupno ministrstvo. Bosensko - hercegovaške čete tvorijo del skupne armade. Splošne državljanske pravice so povzete iz avstrijskih temeljnih postav.

Deželni zbor

ima 72 izvoljenih poslancev in 20 virilistov. Volivno pravico imajo vsi 24 let stari samosvoji Bošnjaki, ki najmanj 1 leto stalno bivajo v kakem kraju, kakor tudi avstrijsko - ogrski državljani v civilni ali deželni službi in učitelji. Pasivno pravico imajo nad 30 let stari volivni upravičenci razven civilnih in železniških uradnikov, učiteljev in nastavljenecv javnih šol. V I. kuriji se voli 18, v II. 20, v III. 34 poslancev. V I. kuriji volijo katoličani 4, mohamedanci 6 in pravoslavni 8, v II. in III. katoličani 12, mohamedanci 18 in pravoslavni trindvajset poslancev, judje imajo v II. kuriji enega poslanca. V I. kuriji so upravičeni volivci tisti mohamedanski posestniki, ki plačujejo vsaj 140 K zemljiškega davka. Posestniki drugih veroizpovedovanj, ki plačujejo najmanj 140 K, si izberejo lahko I. ali II. kurijo. V II. kuriji volijo tisti, ki plačajo vsaj 500 K direktnih davkov in inteligentni volivci.

V III. kurijo pridejo ostali po deželi stanujoči volivni upravičenci. Volitev je tajna z glasovnicami v I. in II. kuriji, ustmena pa v III. kuriji, kar je nečuten škandal.

Virilisti so: Reis-ul-ulema, Vakuf-Mearif, ravnatelj, sarajevski in mostarski mufti, imenuje se še najstarejši mufti (mohamedanski virilisti). 4 srbski pravoslavni metropolit in podpredsednik najvišjega upravnega in šolskega sveta pravoslavne cerkve. Rimsko - katoliški nadškof, dva rimsko - katoliška škofa in oba provinci-ala frančiškanskega reda. Sefardiški sarajevski višji rabinec. Predsednik višjega sodišča. Predsednik sarajevske odvetniške zbornice. Sarajevski župan. Predsednik sarajevske trgovske in obrtne zbornice. Zborničnega predsednika in dva podpredsednika imenuje cesar tako, da so vsa tri veroizpovedanja zastopana v predsedstvu in sicer vsako leto začetkom zasedanja. Funkcijska doba poslancev traja pet let. Deželnemu zboru je vzeta ingerenca v skupnih zadevah. Pač pa izvoli deželni svet devetih članov, ki sme staviti tozadevne predloge. Omejen je na bosensko - hercegovaške zadeve. Vlade predloge morata potrditi pred vložitvijo avstrijska in ogrska vlada.

Poslovník

je zelo strog in ima predsednik zelo velike pravice. Obstrukcija je onemogočena, ker je predsednik sam absoluten tolmačitelj poslovnikov. Dieta znaša 15 K. Pozna tisti disciplinarni odsek in 14-dnevno izključitev od sej in celo za celo zasedanje.

Shodno in društveno pravo

se naslanja na določila avstrijskih postav.

Okrajni sveti

morajo skrbeti za javne stavbe, pouk, zdravstvo, ubožno preskrbo, nadzoru-

jejo občine, zadrage. Volitve so tudi po kurijah in po konfesijah.

Posebno napredna bosenska »ustava« ni. Zato se ne čudimo, da so priredili mostarski soc. demokrati malo demonstracijo proti njej.

SOCIALNO ZAVAROVANJE.

Dunaj, 22. februarja. Pododbor odseka za socialno zavarovanje je imel včeraj dopoldne in popoldne večurno sejo, ki jo je vodil poslanec Buzek, ki je izjavil, da se seja ni mogla prej sklicati zaradi zasedanj šetvilnih izključnih zborov. Razpravljalo se je o paragrafih 2. in 3. ter se je tozadevno vladna predloga znatno izpremenila. V bolniško zavarovanje se je pritegnila tudi domača industrija in osebe z različnimi opravili. Glede na socialno zavarovanje zasebnih nastavljenecv se je sklenilo, da so od bolniškega zavarovanja izključeni oni zasebni nastavljenci, ki imajo letno plačo s trimesečno odpovedjo ter imajo na leto več kot 3000 K plače.

RESNOST POLOŽAJA NA GRŠKEM.

Atene, 22. februarja. Položaj je zelo kritičen; ali bo kralj odložil krono, ali pa bo skušal z nasprotniki vojaške lige uničiti vojaško diktaturo. Vest, da je kralj že naznanil nameravani odstop velevlastem, ni resnična. Kralj se je pač izjavil, da raje odstopi, kot da bi še nadalje živel v teh razmerah. Misli se, da bi odstopu kralja sledila tudi odpoved cele dinastije kraljevskim pravicam ter da bo kraljevski družinski svet o tem vprašanju sklepal. Bržkone pa se bo izvršila odločitev v tej dinastiški krizi še ta teden.

VPOKOJENI MORNARIŠKI ČASTNIKI.

Atene, 22. februarja. Kralj je podpisal odloke za vpokojitev desetih višjih mornariških častnikov, med katerimi je tudi podadmiral Budurisi, ravnatelj mornariškega arzenala. Vlada se ni upala objaviti te odloke v uradnem listu.

RUSIJA SE PRIPRAVLJA NA VOJSKO.

Varšava, 22. februarja. Premiščenja vojaških čet na zahodni ruski meji se vrše v vedno večji obsežnosti. Utrdbe se prenavljajo in zvišuje se municijska. Posadke so skoro za trikrat pomnožili.

NAPAD NA EGIPTOVSKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA.

Kairo, 22. februarja. Egiptovski ministrski predsednik paša Butros Galil, na katerega je izvršil napad z revolverjem neki lekarnar, je včeraj ob osmi uri zjutraj umrl vsled ran.

ULTIMATUM MAROŠKEMU SULTANU.

Tanger, 22. februarja. V Fez je bil odposlan ultimatum Francije. Ako ne bo odgovor sultana dovoljen, prijavi francoski konzul sultanu ultimatum. Sultan ima 48 ur časa za pomislek, da ratificira pariške dogovore.

Dnevne novice.

Splošni avstrijski katoliški ženski shod se bo vršil od 27. marca do 2. aprila letos na Dunaju (v hotelu »Post«). Na sporedu so ta-le predavanja: 29. marca: Materinski poklic ženske, Ženska v pridobitnih poklicih, Poselsko vprašanje. 30. marca: Žensko delavsko vprašanje, Sodelovanje žensk pri socialnem pomočnem delu, Sodelovanje žensk pri javnih zadevah, Književno delovanje žensk. 31. marca: Deklica in ljudski šoli, Gospodinske šole, Visokošolska izobrazba žensk, Ženske srednje šole, liceji in gimnazije. 1. apr.: Straža na kolodvorih, Organizacija šoli odraslih deklic, Samostani, penzionati, nadaljnjoizobraževalne in trgovske šole. 2. aprila: Znanstvena izobrazba žentstva za higijeno in bolniško strežbo, Boj proti nenravnosti. — O zborovanju bomo obširneje poročali.

Liberalna nemška zveza v trgovski in obrtni zbornici. »Slov. Narod« zopet sanjari o neki klerikalni nemški zvezi v trgovski in obrtni zbornici. To sanjarijo tisti ljudje, kateri so imeli toliko let podpisano pogodbo z Nemci, ne samo za trgovsko in obrtno zbornico, marveč, kakor znano, tudi za druge zastope. Gospodje okrog »Slov. Naroda«, vprašajte vendar, koliko let so vaši pristaši vezani po podpisani pogodbi volili Nemca kot provizor. predsednika, volili ste tudi Nemca v carinski svet itd., akoravno je število Nemcev v zbornici bilo vedno, kakor se danes, štiri. Pristaši S. L. S. so pa prišli po zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico sedem mož močni. Vendar se niste popolnoma nič nanje ozirali, prezirali ste jih naravnost. Kar ste preje leta in leta izvrševali, da ste provizoričnim predsednikom volili v trgovski in obrtni

zbornici vedno Nemca, tega mesta niso privoščili naši liberalci pristašem S. L. S. Gospodje okrog »Slov. Naroda«, res je, da so se Vaši pristaši ošabno obnašali v trgovski in obrtni zbornici, vendar peruti ošabnosti so bile pristržene, ko so Nemci prinesli v trgovsko in obrtno zbornico podpisano pogodbo, na kateri se blišči ime Hribarjevo, to je tistega Hribarja, ki je župan, državni poslanec, trgovske in obrtne zbornice svetnik itd., tistega Hribarja, ki je v javni seji trgovske in obrtne zbornice javno obljubil, da izplača nagrado tistemu, ki mu dokaže, da je podpisal liberalno-nemško pogodbo. Dokaz, da je Hribar podpisal liberalno-nemško pogodbo, se je popolnoma posrečil. S solzami v očeh je Hribar gledal dr. Ambrožiča, ko je izvlekel iz žepa liberalno-nemško pogodbo, podpisano od njega — velikega Slovana. Zato pa ima Hribar še danes srd na dr. Ambrožiča. Začetkom naše notice smo omenili, kako ošabno so se naši liberalci po zadnjih volitvah v trgovski in obrtni zbornici obnašali. Ko so bile volitve v združene odseke, se je našim pristašem oblastno reklo, da se v vsak odsek sme poslati samo enega naših pristašev. Tudi tukaj se je pokazala tista stara ljubezen do Nemcev, ker so tem tudi dopustili, da smejo poslati v vsak odsek po enega pristaša, akoravno so samo štirje, dočim je bilo pristašev S. L. S. — sedem. Z ošabnim obnašanjem so spravili naše kakor tudi Nemce v opozicijo. Ker pa so med letom naši pridobili še enega pristaša, je bil greben gospodom še bolj pristržen. Sedaj, ko so uvideli, da se brez opozicije ne bo dalo delati, so seve dovolili, da naj pristaši S. L. S. dobe podpredsed. mesto in Nemci pa mesto provizoričnega predsednika. To se je v zadnji seji naše trgovske in obrtne zbornice tudi izvršilo. Vendar s tem činom gospodje okrog »Slov. Naroda« ne smete misliti, da bodo vaši pristaši v trgovski in obrtni zbornici uganjali, kar bodo hoteli in da bodo naši pristaši drli — kar bi bilo vam seveda zelo všeč — za vašimi. Najprvo, gospodje okrog »Slov. Naroda«, naučite vaše ljudi, da se bodo spomnili svojih obljub. Povejte Hribarju, naj plača obljubljeno nagrado za njegov podpis na liberalno-nemški pogodbi, katero je obljubil v javni seji trgovske in obrtne zbornice, potem vam bomo vsaj nekaj več verjeli. Ako pa našim pristašem v trgovski in obrtni zbornici dokažete kak podpis našega pristaša na kaki nemški pogodbi, kakor se je to, velenarodni gospodje okrog »Slov. Naroda«, vam dokazalo, potem naši pristaši v trgovski in obrtni zbornici radi plačajo — nagrado 1000 K, in to tudi, če je treba, Ciril-Methodovi družbi.

Vlada in njene podpore. V Inomstu se je ustanovila hotelska stavbna družba za severno Tirolsko, z omejenim jamstvom. Na čelu podjetja je predsednik ravnateljstva državnih železnic v Inomstu, dvorni svetnik pl. Drahtschmidt. Prvotni ustanovni kapital znaša 100.000 K. V prvi vrsti se namerava zidati modern hotel pri Sv. Antonu na Arlbergu. Ministrstvo za javna dela je obljubilo podjetju znatno podporo. Tudi drugod so se ustanovila posebna podjetja. Vlada jih bogato subvencionira. Nehote pa se spomnimo, koliko pa dobivamo Slovenci v ta namen z Dunaja. Drugod milijone, pri nas še vinarja ne. In lahko rečemo, da Kranjska prvači med deželami z lepimi in raznovrstnimi pokrajinami. V vsakem oziru čutimo dunajski protislovanski zistem. Najbolj mačehovski se je vedno ravnalo z južnimi deželami, zlasti pa s Slovenci, ter je skrajni čas, da se spremene razmere.

V okrajni cestni odbor idrijski je imenoval deželni odbor gg. Frana Didiča v Idriji in Frana Lengerja v Zireh. Po novih volitvah je v okrajnem cestnem odboru idrijskem zanesljiva večina S. L. S.

Župnija Ig v dekaniji ljubljanske okolice, odvisna od škofove podelitve, je razpisana po okrožnici. Kot zadnji rok za polaganje prošenj je določen 10. marec t. l.

Za ohranitev zgodovinskih in umetniških spomenikov kranjske dežele. C. kr. centralna komisija za varstvo zgodovinskih in umetniških spomenikov je dala za ohranitev nekaterih starih cerkvenih umetnin izdelati restavracijske načrte in proračune. Med temi so sledeče: Cerkev svetega Ahaca pri Turjaku, zgodovinski spomenik zmage nad Turki pri Sisku, cerkev sv. Nikolaja na Dvoru pri Žužemberku s slikami iz XIV., XV. in XVIII. stoletja, gotična cerkev v Gostecih, freske v Bodešicah, oltarji v Dražgošah in cerkev sv. Jurja na Igu. Ker je državni prispevek odvisen od prispevanja dežele in interesentov, se je deželni odbor bavil s tem vprašanjem ter sklenil, da v okviru od deželnega zbora mu dovoljena kredita podpira ohranitev teh

znamenitih umetniških in zgodovinskih spomenikov kranjske dežele. Kredit 3000 K se je letos razdelil tako: Za cerkev sv. Ahaca 1000 K, za Dražgoše 1000 K, za cerkev sv. Nikolaja na Dvoru 600 K, za freske v Bodešicah 400 K. Za nepokriti ostanek je obljubil deželni odbor, da bodoče leto v okviru dovoljenega mu kredita v enaki meri prispeva. Hkrati je sklenil deželni odbor, da se obrne pozornost centralne komisije na ohranitev znamenitega žužemberškega gradu.

Za okrožnega zdravnika v Idriji je imenovan dr. Pavel Indra, doslej zdravnik v Planini.

Dve mesti konceptnih praktikantov sta prazni pri deželni vladi v Ljubljani.

Pogreb preč. g. župnika Janeza Demšarja se je izvršil v St. Vidu pri Vipavi prav slovesno. Dasi je bila sobota, je prihitelo 21 duhovnikov, med njimi tudi preč. g. dekan Arko iz Idrije, P. gvardijan iz Križa in več gg. duhovnikov iz goriške nadškofije, da spremlijo ljubljenega sobrata k zadnjemu počitku. Sprevod je vodil vipavski g. dekan. Govoril je g. župnik Koller. Krsto nosili in svetili so občinski odborniki. Šentvidski pevski zbor pa je pod vodstvom g. Stankota Premerla zapel žalostinke. — Sedmi dan po blagem pokojniku bo v sredo, dne 23. t. m. ob 8. uri.

Glavni nadzornik avstrijskega vojaštva fzm. Ferdinand Fiedler je dne 18. februarja na Dunaju umrl. Pokojni je bil eden najboljših generalov avstrijske armade ter je užival pri cesarju veliko zaupanje. Njegovim naslednikom bo imenovan graški korni poveljnik fzm. Potiorek.

Nova uniforma v skupni vojski. Dunajski časniki javljajo da bodo početkom aprila izšle nove odredbe glede uniformiranja v vojski. Kavalerija bo dobila tudi sivo obleko in infanterijski oficirji gala - uniformo z belo suknjo (Waffenrock). V gala - uniformi se naj posebno razlikujejo oficirji, dočim naj dobe zdravniki, računovodje in auditorji gala - uniformo kakor vojaški uradniki. Za vse vojne uradnike, intendante in inženirje bo normiran klobuk s perjanico.

Benefična predstava gospe Danilove bo v Trstu dne 6. marca. Slovensko gledališče v Trstu igra takrat dramo v štirih dejanjih »Ekvinocij«, spisal Ivo pl. Vojnovič. Gospa Danilova igra glavno vlogo Jele. Ta odlična domača igralka si je v tekoči sezoni pridobila velike zasluge za slovensko gledališče v Trstu, pod njenim vodstvom se je razvilo mnogo domačih moči na čast slovenski dramatični umetnosti.

Cesta brez gospodarja je cesta Podrož - Petrovo brdo. Gradila se je ob gradnji nove železnice, a je ni prevzela ne država, ne dežela, ne občina. Zdaj je zakopana v snegu in nikogar ni, ki bi sneg odkidal. Kakor čujemo, sta za ta slučaj deželna vlada in deželni odbor ukrenila, da se na državne, oziroma deželne stroške cesta spravi v red, za bodoče bo pa treba pač pravno razmerje te ceste urediti.

Zopet bo kopal Jernej Pečnik. Vodstvo deželnega muzeja mu bo izročilo od slučaja do slučaja vodstvo pri izkopavanju starin.

Umrl je v Trebnjem lekarnar g. J. Ruprecht, star 62 let.

Od našega domačega pešpolka št. 17. Polkovnik Gustav Karwinsky baron Karwin, poveljnik 17. pešpolka, stopi v kratkem v pokoj in bo imenovan za poveljnika zavoda invalidov na Dunaju. Njegov naslednik bo polkovnik Aleksander Jovanovič, ki je sedaj pri 37. pešpolku.

Sneg porušil erarično gospodarstvo poslopje. Iz Kranjske gore nam poročajo: Gospodarsko sodniško poslopje se je podrlo vsled množice na strehi nakopičenega snega.

Smrt koroškega narodnega generala. V Apačah na Koroškem je umrl povsod dobro znani neustrašeni rodoljub gospod Anton Wutte. Umrli je stal od svoje mladosti vedno nepremakljivo v bojnih vrstah narodnih braniteljev. Bil je strogo krščanskega prepričanja ter ga je tudi povsod javno kazal. Rajni je zavzemal v javnem življenju mnoga častna mesta. Vrlemu koroškemu bratu blag spomin!

Vodna preskrba. Zgradita se napajališče v Volčah in vodni rezervar v Strmici, okr. Postojna. Delo je oddal deželni odbor zidarskemu mojstru Fr. Trojarju.

Gospodinjki tečaj za učiteljice prirediti letos deželni odbor v Marjanišću v Ljubljani.

Požigalec izpuščen. Okrog praznika brezmadežnega Spočetja M. B. pretečenega leta je nalašč zažgal Franc Likozar, fant komaj 19 let star, iz Brega

pri Predvoru v isti vasi dvema gospodarjema zaporedoma skednja polna razne klaje in kmetijskega orodja, ki sta tudi do tal pogorela. Prijet je nekaj časa tajil, potem pa odkrito priznal. Pridržali so ga v ječi dva meseca in sedaj brez sodbe izpustili. Pogorelec kaže osle. Njegova zlobnost se hoče zakriti s slaboumnostjo, dasi vsak ve, da je prekanjen in potuhnen. Sedaj so vsi njegovi sosedje v strahu in skrbeh, da bi jim tudi ne zažgal, celo noč čujejo, svoje domove stražijo in zmrzujejo. Če kmet ubije zajca-škodljivca, je takoj v luknji. Čemu so pa ječe, prisilne delavnice? Če je Likozar norec, potem spada v norišnico!

— **Umrli** je v Št. Vidu nadučitelj g. Kremžar. Pogreb bode v sredo ob 11. uri dopoldne. Naj v miru počiva!

— **Umrli** je dne 21. t. m. blaga gošpa Neža Pavčič, soproga kostanjeviškega nadučitelja. Pogreb bode v sredo, 23. t. m., popoldne ob 4. uri. Zalujoči rodbini iskreno sožalje!

Ij **Umrli** je v Celovcu knezoškofijski duhovni svetnik č. g. Sebastijan Bachmaier.

— **Roparji na hrvaški železnici.** Iz Zagreba se poroča: Ko je reški osobni vlak št. 1009 v noči od 16. na 17. t. mes. odšel že iz postaje Josipov dol, sta skočila v poštni voz dva moža. Na službojočega uradnika je eden roparjev ustrelil iz revolverja ter mu zbil čepico iz glave. Uradnik je planil na roparja, zagrabil ga za roke, istočasno pa potegnili za varnostno vrv. Vlak se je ustavil, a roparja sta skočila iz voza in izginila v temi. Strojvodja je dognal, da so bili ne daleč od mesta, kjer se je vlak ustavil, vijaki pri tračnicah nã tiru odvitli ter so bile pod tračnicami položene dinamične patrone, ki bi razstrelile vlak. Orožništvo zasleduje roparje.

VSESLOVANSKA BANKA ONEMOGOČENA?

Berolinski »Lokal - Anzeiger« poroča iz Peterburga, da je ustanovitev »Vseslovanske banke« onemogočena, ker je ruski finančni minister odredel vsako podpora podjetju iz državnih sredstev. Baje se boje tudi nasprotstva tistih bank, ki so odvisne od — Berolina.

Štajerske novice.

š **Štajercijanski poraz v Ormožu.** Slovenci so »Štajerčeve« pristaše na shodu v Ormožu silno blamirali. Nemškutarji so morali shod zaključiti takoj, ko so videli da je dve tretjini navzočih glasovalo proti štajercijanski re-

š **Učenec nemške šole zabodel slovenskega učenca.** Od Sv. Lenarta v Slovenskih goricah poročajo: Učenec nemške šulferajnske šole Anton Bela je smrtnonevarno zabodel z nožem v hrbet učenca slovenske šole Frančiška Nekrepa, in sicer iz narodnostne mržnje, ker se je Nekrep vrnil v slovensko šolo. — Lep sad posilnemške vzgoje! Kakor se nam od Sv. Lenarta poroča, je vsled tega med ljudstvom velikanska razburjenost.

š **Tečaj za naše župane in občinske tajnike** se bo vršil v kratkem v Mariboru. Podrobnosti o tem prepotrebem poučnem tečaju bomo objavili v eni prihodnjih števil. Prijave sprejme »Slovenska kmečka zveza« v Mariboru, katera bo ta tečaj priredila. Tečaj se bo začel najbrž v ponedeljek, 14. marca. Naj bi se na tem tečaju razpravljalo tudi o delu za narodno obrambo! Tečaji za naše župane in tajnike naj se vrše po vseh slovenskih deželah!

š **Zdravstveno stanje** č. g. Fr. Ostrža, kaplana iz Šmartna v Rožni dolini, se je jako poslabšalo. Priporoča se soprobratom v molitev.

š **Težek poraz nemških nacionalcev v Gradcu.** Minuli petek so sklicali nemško - nacionalni poslanci v največji graški zborovalni dvorani shod volivcev, ki bi naj ogorčeno protestirali proti slovenski obstrukciji in venčali hrabre nemško - nacionalne junake, kateri se niso udali pri naskokih lju-ttega slovenskega sovraga, temveč raje zaprli deželno zbornico. A glej — na shod je došlo 60 do 70 ljudi! Graško volilstvo je s tem dovolj razumljivo obsodilo politiko nemško - nacionalne večine. Ali ni bilo smešno, ko je rektor Kratter, isti Kratter, ki je pred 14 dnevi pred listnimi somišljeniki zapustil deželno zbornico, tem par omizjem navdušeno zatrjeval, da se nemško-nacionalna večina ne umakne, temveč da tira svojo trmo dalje?

š **Za kaplana v Žalcu** pride gospod Fr. Sal. Schreiner, dosedaj kaplan na Dobrni. V Dobrni bodo marljivega duhovnika in vnetega delavca na narodnem polju jako pogrešali, Žalcu pa je čestitati na tej pridobitvi.

Telefonska in brzoljavna poročila.

DR. LUEGER NA SMRTNI POSTELJI. Dunaj, 22. februarja. Bolezen dr. Luegerjeva se je silno poslabšala. Zdravniki so danes zjutraj, ko so bolnika preiskali izjavili, da je potrebna nova operacija že radi tega, da olajšajo bolniku silne bolečine in da ako mogoče preprečijo nadaljnjo širjenje gnojilve. K poslabšanju bolezni se še pridružuje to, da bolnik sedaj vidi sam že pred seboj — smrt. Radi tega je dr. Lueger že določil več zadnjih odredb. V županovi bolnišnici sobi so bili danes preginljivi prizori. Vsi podžupani dunajski so prišli danes k dr. Luegerju. Dr. Lueger jim je dejal: »Povem Vam, dragi, pet zarez mi bodo dali, danes bode tretja, ko me bodo morali pa petkrat zarezati, bo dr. Lueger moral umreti.« Vse okoli stoječe so te besede ganile do solz, a premagati so se morali, da bolnega župana še bolj ne razburijo. Luegerju je vid momentano popolnoma onemogel, pač pa vse, vsak glas, jako dobro sliši in tako je tudi čutil, da je vse okoli njega ginjeno. Dr. Lueger je zašepetal: »Upam, da mi Bog tudi sedaj pomaga, vedno sem bil dober kristjan in sem gledal biti Bogu in ljudstvu udan«.

Ko so županu rekli, da stotisoče ljudi zanj moli, je to bolnika zelo razveselilo. Ko so se podžupani čudili, ker je dr. Lueger ves čas kadil, je dr. Lueger odgovoril: »Kadil bom do zadnjega svojega vzdihljaja, cigarica mi bo odpadla šele z zadnjim vzdihljajem.« Podžupan Porzer je poizkušal županu pregneti žalostne misli na smrt. Dr. Lueger je Porzerju naročil: »Rekel sem že, da želim biti pokopan v novi cerkvi na centralnem pokopališču, želim le še, da poleg mene prenesete tudi krste mojih dobrih staršev in mojih dveh sester«. Lueger je žalostno majal z glavo, ko ga je dr. Porzer tolažil in rekel: »Tako ko bo potreba se za vedno posloviti, bom poklical k sebi vse tri podžupane ter Vam bom nekaj važnega sporočil.« Skoro gotovo hoče Lueger izraziti željo, kdo bo njegov naslednik. Nato je dr. Lueger odslovil podžupane z besedami: »Sedaj je dovolj, pripraviti se moram na operacijo, Vi pa pojdite v mestni svet, v deželni zbor, v državni zbor.« Nato je dr. Lueger sprejel še obiske dr. Ebenhocha, dr. Gessmanna, nakar so zdravniki okoli 11. ure dopoldne narkotizirali dr. Luegerja in izvršili tretjo operacijo. Ob 11. uri 10 minut je bila operacija dovršena in se je posrečila. Našlo se je mnogo novih zbiralšč gnojja. Po operaciji so dr. Luegerja položili v posteljo, kjer se je kmalu zbudil iz narkoze. Dr. Lueger je kmalu nato lahno zaspal ter se je šele po 1. uri popoldne prebudil iz spanja. Buletini so bili takoj po operaciji prebrani v mestnem svetu ter so vplivali uprav brezupno. Zdravniki imajo okoli dr. Luegerja zopet permanentno službo.

Dunaj, 22. februarja. Zadnje izjave zdravnikov se glase, da je za življenje dr. Luegerjevo akutna nevarnost.

K SCHREINERJEVEMU PADCU. Dunaj, 22. februarja. Nemški poslanci iz Češke proglašajo dr. Schreinerjev padec za casus belli ter so skrajno ogorčeni na barona Bienerttha. Res je, da še nikdar noben minister ni na tak način letel iz kabineta. Baron Bienertth pa je naredil napako, ker ni vladarju predložil demisije celega kabineta. Moti se baron Bienertth, ako meni, da bo s padcem Schreinerjevim pridobil »Slovansko Enoto«. Pasti mora tudi Hochenburger in Vrba.

REORGANIZACIJA DRŽAVNIH ŽELEZNIC.

Dunaj, 22. februarja. Danes je bil zbran odbor, ki ga je sklical državni železniški svet, da prouči predlog železniškega ministrstva o reorganizaciji državnih železnic. Čeh Mastalka je predlagal, da naj se z ozirom na to, da imajo člani odseka poročilo v rokah še le par dni, seja preloži za 14 dni. Ta predlog je bil z večino glasov sprejet. Zanj so glasovali Slovani in nekaj pametnejših Nemcev. Odpor proti nameravani reorganizaciji državnih železnic je vedno večji.

ZMEŠNJAVE NA GRŠKEM. Atene, 22. februarja. Po noči so došle sem zopet nove čete. V Pireju in Atenah počiva vsa trgovina. Kralj je jako malodušen. Vesti, da hoče kralj odstopiti, se vzdržujejo.

POTOVANJE GRŠKEGA PRESTOLONASLEDNIKA V ATENE.

Atene, 22. februarja. V političnih krogih se izjavlja, da je potovanje prestolonaslednika Konstantina v Atene zato predloženo, ker je ministrski predsednik Dragumis izjavil kralju, da bodo ob prihodu prestolonaslednika velike demonstracije od strani prebivalstva na čast prestolonasledniku. Ti pojavi pa bi pomenili tudi demonstracijo proti

vojaški ligi. Za take stvari pa sedanjí položaj ni primeren. Ministrski predsednik je svetoval kralju, naj vpliva v toliko na prestolonaslednika, da ostane še dalje časa v inozemstvu. Prestolonaslednik se je vrnil nazaj na Francosko, kjer biva tudi njegova rodbina.

GRŠKA NARODNA SKUPŠČINA IN DINASTIČNO VPRAŠANJE.

Atene, 22. februarja. Veliko zanimanja je vzbudil članek, predsednika društva odvetnikov, dr. Hesslina, ki že 15 let zagovarja sklicanje narodne skupščine. V tem članku se zavzema proti narodni skupščini in pravi, da nima ista namena in značaja shoda, ki bi izvrševal kako revizijo, temveč nekaj ustvarjati, zato se bo narodna skupščina pečala tudi z dinastičnim vprašanjem. Vojaška liga pobija sedaj dr. Hesslinovo trditev po vseh časopisih in pravi, da dinastično vprašanje ne sme priti pod nobenimi pogoji v razpravo na tem zborovanju. Pod pritiskom javnega mnjenja je dr. Hesslin odložil čast predsednika odvetniške zbornice.

ANGLEŠKI PARLAMENT.

London, 22. februarja. Angleški parlament je bil odprt s prestolnim govorom.

STAVKA USLUŽBENCEV CESTNE ŽELEZNICE V FILADELFIJI.

Filadelfija, 22. februarja. Ker je bilo odpuščenih 600 delavcev cestne železnice, je izbruhnila splošna stavka uslužbencev cestne železnice. Promet je nemogoč, stavka 5000 uslužbencev. Stavkujoči so sežgali dva voza cestne železnice, mnogo vozov so pa bombardirali. Policija je nastopila proti stavkujočim z vodnimi brizgalnami. Položaj je zelo resen ter bodo bržkone mobilizirali vojaštvo.

NEVAREN ITALIJAN.

Pariz, 22. februarja. Policija je aretovala v Toulonu Italijana Aicardija. V njegovem stanovanju so našli več razstrelivne snovi, pet nabasanih bomb in mnogo ukradenih predmetov. Aicardi je nameraval razstreliti občinsko hišo v Bormesu, baje zaradi neke krivične obsodbe.

Ljubljanske novice.

Ij **Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.** Št. 5671. V Ljubljani, 19. februarja 1910. — Slavno uredništvo! Sklicuje se na § 19. zakona z dne 17. decembra 1862, drž. zak. št. 6 ex 1863, prosim glede na ljubljansko novico, priobčeno pod naslovom »Kdo ima prav« v 39. številki »Slovenca« z dne 18. t. m. za sprejem sledečega uradnega popravka: Ni res, da ljubljanski občinski svet ne le ne gradi že davno sklenjenih delavskih hiš, temveč še preprečuje zgradbo malih stanovanj in goni tako ljubljance iz mesta v Šiško, Rožno dolino, Moste itd., res je pa, da občinski svet sklenjenih delavskih hiš zato ni mogel doslej zgraditi, ker ni imel zanje potrebnega denarja na razpolago. Res je dalje, da je sredstva za to pridobil šele s posojilom, ki mu ga je deželni zbor kranjski dovolil najeti v predproštem zasedanju. Res je dalje tudi, da se je takoj, ko je bilo to posojilo dovoljeno, mestnemu stavbnemu uradu naročilo izdelati potrebne načrte in res je končno, da je mestni arhitekt Ciril Koch te načrte predložil dne 15. t. m. ter da bode zaradi tega občinski svet že v svoji prihodnji seji sklepati mogel o zgradbi dveh velikih dvonadstropnih delavskih hiš za 200.000 K, ter da se zgradba teh dveh hiš že letošnjo spomlad prične. — Zupan: Ivan Hribar.

Ij **Seja odbora S. K. S. Z.** je danes ob pol 9. uri zvečer po predavanju.

Ij **Krščanska ženska zveza** vabi č. gg. članice na čajev večer, katerega priredi v sredo, 23. t. m., ob 6. uri v navadnih prostorih v »Unionu«.

— **Kvartet »Ljubljane« in zbor stolne cerkve v gramofonu.** Izvrstni kvartet »Ljubljane« gg. Bajde, Božič, Premk in Svetek je zapel 22 najlepših slovenskih kvartetov v gramofon. Tudi zbor stolne cerkve je zapel 12 najboljših slovenskih cerkvenih skladb za gramofon. Plošče so te dni došle v Ljubljano ter vzbujajo občno pozornost. Jutri priobčimo v inserainem delu natančni zapisnik novih slovenskih gramofonskih plošč, na kar že danes opozarjamo vse, ki imajo gramofone. Plošče se dobivajo pri optiku in urarju g. E. Z. Zajeu na Starem trgu v Ljubljani (dvostranska plošča samo 4 K), kjer se dobe tudi najboljši gramofoni od 25 K do 300 K dalje. Posebno društvom bi priporočali, da si nabavijo gramofone, ki sedaj, ko imamo dovolj slovenskih plošč, nudijo res izbornu zabavo društvom ter se nove plošče posebno praktično daje vporabiti za meddejanja pri društvenih prireditvah. Preskrblje-

no je, da bo zaloga slovenskih gramofonskih plošč vedno večja.

Ij **Občni zbor I. kranjske tovarne sodavice** se vrši v četrtek, dne 24. svečana, ob 3. uri popoldne v restavracijskih prostorih g. Berganta pri »Bavarskem dvoru« na Dunajski cesti. Opozarjamo gg. člane, da se tega občnega zbora mnogoštevilno udeleže.

Ij **Iz deželnega muzeja.** Dr. Josip Mal je imenovan za muzejskega asistenta.

Ij **»Trubadurja«** smo čuli v soboto in v nedeljo na našem odru. Opera je med nami popularna kot malokatera, zato je vsaka beseda o njej sami odveč. Predstavi ste bili obakrat jako lepi. V gostu, g. baritonistu Vuškoviću, smo zaznali pevca elegantne postave, lepega materiala, manj elegantnih manir in manj korektno izvežbanega glasu, vendar v celoti ugodnega vtisa. Slavljenec sobotnega večera g. tenorist Fiala se je potrudil za stvar in jo prav čedno izpeljal. Istotako ga. Nortgartova ter gošpica Peršlova. Posebno slednja je imela priliko pokazati, da njen krasen material poleg njene naravne lepe igre zasluži vso pozornost ter priznanje in izpolnila bi se ena naših srčnih želja, ko bi se ti izborni pevki omogočila popolnejša izobrazba, s katero bi nam nudila potem vsaj nekaj sezij lahko krasen vzitek. Opero je vodil g. Talich, temperamentno in točno kot vedno.

Ij **Star zlat rimski denar našli na Mirju.** Našli so na Mirju pri izkopavanju vrta posodo s pristnim rimskim denarjem in sicer 47 zlatov in okoli 2 kg srebrnega denarja. Zlati so tako lepi kakor bi bili novo kovani. Izkopnina je last nemškega viteškega reda, ki si je že prej pri prodaji zemljišča izgovoril, da bodo vse izkopnine njegova last.

Ij **Kap zadela** je včeraj 46letnega dninarja Franceta Podržaja iz Duplice pri Grosupljem v hiši na Poljanski cesti št. 56. Na lice mesta došla policijska komisija je zamogla konstatovati le smrt in je odredila, da so njegovo truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Ij **Trpinčenje živali.** Sinoči sta se dva mesarska vajenca peljala po Tržaški cesti ter imela privezanega za voz bika. Ta je vlekel voz nazaj, konj pa naprej in sicer s takim trudom, da je pot kar od njega tekel. Vajenca sta pri tem pa še ravnodušno prepevala na vozu. Da zasluženi kazni ne odideta je preskrbljeno.

Ij **Aretovan je bil** predvčerajšnjim 20 let stari krojaški pomočnik Anton Jakše iz Hrstjega v novomeškem okraju, ker je napravil v Rudolfovem za 153 K goljufivih dolgov. Policija ga je izročila deželnemu sodišču, ki ga bode dalo eskortovati okrožnemu sodišču v Rudolfovo. — Včeraj pa je policija aretovala Ladislava Czobanczya, ker je pred kratkim pobegnil od 44. pešpolka iz Budimpešte. Oddali so ga vojaški oblasti.

Ij **Našel** se je včeraj na trgu pred »Mestnim domom« mal, širok havelok in lovski klobuk s krivci. Kdor to pogreša, dobi v našem uredništvu.

Ij **Ponočnjaki.** Danes ponoči se je bila na Valvazorjevem trgu pojavila večja družba ponočnjakov, med katerimi je bila tudi neka ženska, ki so z vpitjem in petjem kalili nočni mir. Ker se pa službojočemu stražniku niso hoteli pokoriti, so morali v svrhu identifikacije na osrednjo stražnico. Ženski je bilo postalo slabo in so jo morali prepeljati z rešilnim vozom na njen dom.

Ij **Občni zbor društva odvetniških in notarskih uradnikov.** V nedeljo, dne 20. t. m., vršil se je občni zbor društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani v prostorih Strukljeve restavracije. Predsednik se spominja, da je društvo v pretečenem letu spremilo k večnemu počitku dva šefa, in sicer gg. dr. Kapusa in dr. Hribarja. Društvo ni napredovalo, kajti izstopili so vsled predlanskega konflikta, ki je nastal še s prejšnjim odborom, novomeški tovariši in pozneje vsled snovanja Jugoslovanske zveze tudi kočevski tovariši. Sicer pa pogreša pri tovariših pravega zanimanja za stvar. Izjavlja, da eventuelne nove volitve ne bi sprejel. Iz tajnikovega poročila posnamemo, da je društvo imelo tekem pretečenega leta 12 odborovih sej, se posebno potegovalo za nepretrgano poslovanje v odvetniških in notarskih pisarnah ter v to svrhu razvilo agitacijo med člani kakor tudi med šefi. Poslalo je tozadevno peticijo na odvetniško zbornico, ki je pa še do danes ni rešila. Tudi deputacija, ki je bila poslana pred občnim zborom odvetniške zbornice k odboru te zbornice, je bila zelo laskavo sprejeta, tako da je bilo upravičeno upanje, da se društveno stremljenje uresniči. Vsi mlajši odvetniki so bili za uvedbo nepretrganega uradovanja, nasprotovali so pa starejši odvetniki. Le-

ti so slednjič tudi preprečili sklepanje o tem predlogu s tem, da so, ko bi imel priti v razpravo tozadevni predlog, zapustili zborovališče, vsled česar je postala zbornica nesklepčna. Omenja mlačnost tovarišev, kar kaže posebno to, da je število članov padlo na polovico, in še med temi je četrtina odvetniških kandidatov, ki s pristopom društvu kažejo le svojo solidarnost in naklonjenost napram društvu, a se jih ne more smatrati rednim članom. Konstatira, da se je lansko leto že prostovoljno skoro v vseh pisarnah uvedel dopust, ki se bo z novim letom za trgovske nastavitelje zakonito uvedel, tudi za odvetniške in notarske pisarne. Društvo posreduje je z uspehom v 15 slučajih. Društveno glasilo »Slovenska pisarna« izšla je v pretečenem letu le trikrat, slednjič je pa sploh prenehala izhajati, ker ni bilo niti dovolj naročnikov niti sotrudnikov. Omenja tudi, da društvo nastopa za to, da dobi primeren zastopstvo v tržaški starostni zavarovalnici, pri kateri se nas je popolnoma prezrlo. K poročilu tajništva opomni predsed., da je bilo nepretrganemu uradovanju naklonjeno tudi višje dež. sodišče v Gradcu, katero je poslalo tozadevna vprašanja na vsa podrejena sodišča, a je dobilo od večine nepovoljen odgovor. Vendar bodo odvetniški uradniki nadaljevali započeto delo, dokler se ne uresniči. Blagajnik poroča, da je imelo društvo v pretečenem letu dohodkov 810 K 82 h, izdatkov 478 K 77 h, torej prebitka 332 K 5 h. Ako se k temu prebitku prišteje preostanek prejšnjih let, se pokaže društveno premoženje 853 K 63 h. Poročilo časnikaškega odseka se krije s poročilom tajništva, v kolikor se tiče lista »Slovenska pisarna«. Člani dobivajo odsej brezplačno list dunajske centrale »Organisation«. Odboru se podeli po poročilu nadzorstva absolutorij. Glede novega odbora občni zbor ni mogel priti do zaključka, ker se je več članov branilo prevzeti odborniška mesta. Slednjič se je občni zbor zaključil in se bo v to svrhu razpisal nov občni zbor.

IV. IZKAZ

Za »Obrambni sklad« darovanih rabljenih poštinih znamk.

Doposlali so različne rabljene poštne znamke:

41. »Kat. tiskovnega društva« prodajalna, 165. — 42. Josip Šetinc, Sv. Lenart. p. Brežicah na Savi, 250. — 43. Josip Rutar, Malčape p. Miklavč, Koroško, 225. — 44. Čigon Josip, cerkovnik stolne cerkve, Gorica, 1100. — 45. Ant. Zakelj, črevljarski mojster, Ziri, 165. — 46. Milka Vodopivec, Gorica, 668. — 47. Anton Rejec, župan, Šebrelje, p. Slap ob Idriji, 110. — 48. Jernej Poje, Stari trg pri Ložu, 235. — 49. Djakovski Slovenec-siromak, 240. — 50. Julka Zdešarjeva, Horjul, 2814. — 51. Jeta Gradišnik, Zg. Libuče pri Pliberku, Koroško, 2045. — 52. Juri Karlin, župnik, Sorica, 16.250. — 53. Štefka Leban, učiteljica, Juršici p. Vodnjan, Istra, 2000. — 54. Ivan Papov, Tržič, Gorenjsko, 1650. — 55. Neimenovan, 3400. — 56. Fani Levec, p. Schaan, Lichtenstein, 176. — 57. Marica Gerbec, soproga uradnika, Gorica, 310. — 58. Marjeta Vagaja, Dolina p. Dolsko, 100. — 59. K. Kerševani, uradnik, Aleksandrija, Egipt, pod geslom: »Narodnjak nobenden naj se ne utruji, znamk nabirati v prid rodni grudi, 750. — 60. Franc Pavlovčič, Planina pri Rakeku, 500. — 61. Fran Vovko, kaplan, Vrhnika, 3000. — 62. Neimenovan, 2300. — 63. Venceslav Polak, jurist, D. M. v Polju, 1437. — 64. Neimenovan, 3200. — 65. Neimenovan, Novo mesto, 6000. — 66. Ivan Prelec, 500. — 67. Neimenovan, 789. — 68. Marija Klešnik, D. M. v Polju, 250. — 69. Mici Zeichen, Celovec, 1000. — 70. Mici Zeichen, Celovec, 507. — 71. B. v Polju, 100. — 72. Josip Šetinc, Sv. Lenart pri Brežicah, 300. — 73. Andraž Kele, Paradiž pri Ptuj, 68. — 74. Ivan Baloh, kaplan, Stara Loka, 600. — 75. Franjo Mervar, posojilniški tajnik, Kandija-Rudolfovo, 540. — 76. Antonija Ručigaj, trgovka, Mengeš, 1897. — 77. Guzelj Jožef, gimnazijski dijak, 3517. — 78. Marija Kocijančič, Sodražica, Dolenjsko, 260. — 79. Marica Košak, učiteljica, Ljubljana, 92. — 80. Pavla Kregar in Vera Lončarič, 1500. — Skupaj 61.008. — Do danes prejetih rabljenih poštinih znamk pa je 126.129.

Listnica:

V. Polak, jurist, D. M. v Polju: Apelirali smo že na naša izobraževalna društva da vodijo nabiranje znamk, a žal odzvalo se jih je malo.

Mici Zeichen, Celovec: Ceno, za katero se znamke potem prodajo je težko določiti, ker stavijo kupci vedno različne ponudbe, kakor tudi nimajo

vse znamke enake cene in se to blago proda le v več stotisočih trgovcem z rabljenimi poštinih znamkami na Nemško in Angleško.

Ivan Prelec, Vipava: Poslane znamke so dobro odstranjene, želeto je le, da pri prihodnji blagohotni pošiljavi ne prilagata znamk z ovitkov časopisov, (Zeitungs-marke.)

And. Kelc, Paradiž pri Ptuj: Ako smo Vas prav razumeli, ste nam poslali po Vašem računu za 5 K 80 v rabljenih poštinih znamk ter želite v povračilo za omenjeno svoto sanjskih ali molitvenih knjižic. To žal ni mogoče, ker se znamke v korist obmejnih Slovencev sprejemajo le brezplačno.

Prosi se vse cenjene nabiralce in nabiralke znamk, da bi iste, če le mogoče prešete odposlali.

Prvih stotisoč je skupaj, upati je da se vsi cenjeni gg. in gđ. nabiralke ne vtudijo in še nadalje nabirajo rabljene znamke v prid obmejnim Slovincem. Ponovno prosimo vse čč. župne predstojnike, samostane in urade ter vsa naša izobraževalna društva posebno pa telovadne odseke Orla, da se odzovejo naši prošnji. Vsem skupaj pa srčna hvala!

Vse pošiljave naj se naslovi: Leopold Puhar, typograph, Katoliška tiskarna v Ljubljani.

S SCOTT-OVO EMULZIZO

se doseže na vsak način boljše uspehe, kot z navadnim ribjim oljem. Ta je bistveno lažje prebavna in učinkuje zaraditega hitreje in zanesljivejše.

Ona prinese dalje boljše uspehe, ker jo vsi radi uživajo, kot navadno ribje olje, katero odklanjajo zaradi neprijetnega okusa.

Izrečno najbolj fino, prvovrstno lofotsko (norveško) ribje olje, ki ima največ redilne moči, pride pri pripravljanju

Scott-ove emulzije

v uporabo in to so dokazi, zakaj je Scott-ova emulzija obče priznana za neprekosno vzor-emulzijo. 2615

Cena izvirni steklenici 2K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 22. februarja.

Pšenica za april 1910	13.92
Pšenica za maj 1910	13.70
Pšenica za okt. 1910	11.47
Rž za april 1910	9.42
Oves za april 1910	7.48
Koruzna za maj 1910	6.55
Elektiv: —	

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

RED	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
21	9. zveč.	740.2	4.3	sl. jug	del. obl.	
22	7. zjut.	742.2	5.0	sr. izah.	jasno	0.0
	2. pop	743.5	9.9			

Srednja včerajšnja temp. 4.8°, norm. — 0.4°.

473

Žalostni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je v ponedeljek 21. februarja umrl gospod

Janez Kr. Kremžar

nadučitelj v Št. Vidu pri Zatični.

Pogreb bo v sredo ob 10. uri.

Rodbina Kremžar.

M. Podkrajšek, frizer za dame in gospode, Sv. Petra cesta št. 32, Izvršuje vsa lasna dela in priporoča svojo bogato zalogo kit.

Stev. 1	kratka preveza	K 11.—
2	poldolga preveza	9.—
3	poldolga preveza	7.—
4	poldolga preveza	5.—
5	dolga preveza	3.60

Pri naročilu zadostuje vzorec in številka, pošiljatev diskretna po povzetju. Sive in svetlorumene 20% dražje. 400

Iz proste roke prodam

ново hišo

s 3 sobami, 2 kuhinjama, kletjo, pralnico in vrtom na dobro zračenem prostoru. Naslov se poizve pri upravi »Slovenca«. 458 6—1

470 1—1

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, o smrti naše iskreno ljubljene hčerke, oziroma sestre

Malke Mevželj

ki je včeraj dne 21. t. m. ob 5. uri zvečer po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspa. Pogreb predraga ranjke bode jutri ob 3. uri popoldne na domače pokopališče.

Mokronog, 22. februarja 1910.

Žalujoči ostali.

P. Jurišič, lekarnar v Pakracu

st. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem. 3190 a

2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči le od mene. Naslov

452 Sprejme se 2—1

trgovski sluga

(hlapec) izobražen, zanesljiv, priden in lepega vedenja za lahko delo. Taki s posebnim priporočilom imajo prednost. — **R. Miklauc,** Ljubljana, manufakturna trgovina.

Naprodaj je dobro obiskovana

GOSTILNA

z lepimi velikimi senčnatimi vrtom na zelo prometnem kraju tik velikih tovarnih in ne daleč iz mesta. Kupni pogoji prav ugodni. Kje, pove upravništvo »Slovenca« 355

Posteljno vlogo

odstrani zamaženo takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata natančno. Knjižico pošlje zastoj: **Zavod „Sanitas“** Veburg P 347 Bavarsko. 284 31

HLEV

348

s pritisklinami se odda v najem na Poljanski cesti 81. Več se izve pri **J. Zakotnik, Dunajska cesta 40.**

Ako kašljate

ali težko sopete (astma) poskusite **slavonski želiščni sok** iz orlove lekarne v Pakracu. Z izbornim učinkom istega boste gotovo zadovoljni. Tudi otroci ga vzamejo radi, ker ima prijeten okus. **Ako boleate na želodčnih boleznih** ali na črevih, potem zahtevajte v lekarnah znamenito znane **pakraške želodčne kapljice** in iznebili se boste kmalu bolezni.

Cena: 1 steklenica slavonskega želiščnega soka R 1'20. 1 „ pakraških želodčnih kapljic R 1'60.

Kdor si teh ne more nabaviti v svojem stanovanju, naj isto naroči iz centrale 3289

Lekarna „pri zlatem orlu“ v Pakracu (Hrvaško.)

Po pošti se ne pošilja izpod 2 steklenic.

Blagajničarka

zmožna slovenščine in nemščine, ki stanuje pri starših, najmanj 16 let stara, se sprejme pri tvrdki 469 1—1

Adolf Hauptmann,
tovarna oljnatih barv, Ljubljana.

PRODAJALKA

stara okoli 30 let, dobro izvežbana, pridna in poštena, se sprejme takoj v trgovino z mešaním blagom. Plača dobra, sicer po dogovoru. Naslov pove uprava. 466 4—1

Brivskega pomočnika

sprejme takoj **RUOLF ANDERWALD,** brivec, Celje. Plača po dogovoru. 467 3—1

Prihranite vsak dan

4.80 do 24 kron, ako zavzivate železnato vino s kino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Poliliterska steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. — Naročila proti povzetju. 3281

Naznanilo.

Prostovoljno gasilno društvo v Krškem

ima naprodaj

dvokolesno mehniško porivalno

lestvo

14 mtr. dolgo, novo, tridelno, ki jo lahko postavita samo dva moža.

Cena po dogovoru.

Ponudbe naravnost na društvo. 427 3 1

454 20 K nagrade! 3—1

V noči od 5. na 6. februarja se je v **Novem mestu** izgubil, ali je bil pa ukraden

lovski pes-brak

visok, bel, rjavih ušes z malo rjavo liso na repu. Kdor ve, kje je pes, naj takoj sporoči, dobi 20 K nagrade. Pred nakupom se soari! **August Luzar,** Novo mesto.

Modna trgovina

v Ljubljani s stalnimi odjemalci in jako malo najemno se takoj pod jako ugodnimi pogoji prodajo oziroma odda.

Ponudbe pod »Takoj« na upravo »Slovenca«. 434 5—1

Oklic!

468 1—1

V konkurznem skladu g. **Franceta Krenerja,** bivšega trgovca v **Kranji** nahaja se nezarubljene blaga v cenilni vrednosti 2740 K. — To blago prodalo se bode po sklepu upniškega odbora potom podrobne javne dražbe po kosih in sicer v ponedeljek

dne 28. svečana 1910,

oziroma tudi še v **torek dne 1. sušca 1910,** vsakokrat ob 9. uri dopoldne pričenši. — Najvišji ponudnik ima blago takoj plačati in odnesti.

Blago se nahaja v prodajalni oziroma skladišču hiše št. 132 v **Kranji,** kjer se bode tudi prodajalo. Kupci se vabijo.

Upravitelj konkurznega sklada:
Dr. Josip Kušar, odvetnik v **Kranju.**

Odgovorni urednik: **Ivan Štefe.**